

Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter för att fullgöra vissa uppgifter enligt medborgarskapslagstiftningen

1. Sammanfattning

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter för att fullgöra vissa uppgifter enligt medborgarskapslagstiftningen.

Nämnden bedömer att den granskade behandlingen är förenlig med de bestämmelser i lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter (SDL) som granskningen har omfattat.

2. Bakgrund

2.1. Inledning

Den 25 mars 2024 beslutade nämnden att inleda en granskning med syfte att kontrollera om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter för att fullgöra vissa uppgifter enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen är förenlig med bestämmelserna i SDL. Granskningen har avgränsats till den personuppgiftsbehandling som Säkerhetspolisen utför för att fullgöra uppgifter enligt medborgarskapslagstiftningen.

Följande frågor har utgjort utgångspunkt för nämndens granskning.

- Vilken behandling av personuppgifter utför Säkerhetspolisen för att fullgöra uppgifter enligt medborgarskapslagstiftningen?
- Behandlas personuppgifterna bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och hur framgår ändamålen med behandlingen?

- Är personuppgifterna som behandlas adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen och behandlas endast personuppgifter som är nödvändiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen?
- Framgår det när en person inte är misstänkt för brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 2 kap. 1 § 1 eller 2 SDL?
- Behandlas personuppgifterna i enlighet med bestämmelserna om längsta tid för behandling?

2.2. Rättsliga utgångspunkter

SDL gäller bl.a. vid behandling av personuppgifter som rör nationell säkerhet i Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet (1 kap. 2 § första stycket). All verksamhet vid Säkerhetspolisen anses i någon mening vara brottsbekämpande.¹ Säkerhetspolisens arbetsuppgifter enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen är ett led i uppgifterna som rör nationell säkerhet och utgör en tillåten rättslig grund för behandling av personuppgifter enligt 2 kap. 1 § 3 c SDL.² Detta grundläggande krav innebär, såvitt nu är aktuellt, att Säkerhetspolisen endast får behandla personuppgifter om det är *nödvändigt* för att fullgöra uppgifter enligt medborgarskapslagstiftningen.

Av 2 kap. 3 § SDL framgår att personuppgifter får behandlas bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Vidare ska personuppgifter som behandlas vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen (2 kap. 8 § första meningen SDL). Kravet innebär i korthet att personuppgifter som är ovidkommande med avseende på ändamålet med behandlingen inte får behandlas.³ Förutom att uppgifterna ska vara adekvata och relevanta får de inte heller vara fler än nödvändigt (2 kap. 8 § andra meningen).

För gemensamt tillgängliga personuppgifter gäller särskilda krav.⁴ Ett sådant krav finns i 3 kap. 4 § första stycket SDL och innebär att om uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig

---

¹ Se prop. 2018/19:163 s. 53 och där gjorda hänvisningar.

² A prop. s. 66.

³ A prop. s. 223 f.

⁴ Gemensamt tillgängliga uppgifter är sådana som fler än endast ett fåtal personer har rätt att ta del av (3 kap. 1 § SDL).

verksamhet som Säkerhetspolisen har till uppgift att bekämpa, ska det genom en särskild upplysning eller på något annat sätt framgå att personen inte är misstänkt. Kravet syftar till att det ska vara möjligt att med lätthet skilja mellan personer som är föremål för Säkerhetspolisens intresse på grund av inblandning i brottslig verksamhet och personer som inte är misstänkta för det.⁵

Enligt 4 kap. 1 § första stycket SDL får personuppgifter inte behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Utöver den allmänna bestämmelsen i 4 kap. 1 § SDL innehåller kapitlet särskilda bestämmelser med tidsfrister för längsta tid för behandling. För personuppgifter som ännu inte har bearbetats och som behandlas i en uppgiftssamling för bearbetning och analys gäller enligt 4 kap. 8 § SDL att sådana uppgifter inte får behandlas längre än tre år efter utgången av det kalenderår då den senaste registreringen gjordes avseende personen. Den angivna tidsfristen ska läsas mot bakgrund av den allmänna bestämmelsen i 4 kap. 1 § första stycket SDL. Om det inte längre finns ett behov av uppgifterna sett till det angivna ändamålet ska behandlingen avslutas, även om tidsfristen i 4 kap. 8 § SDL inte har överskridits.⁶

2.3. Något om Säkerhetspolisens roll som remissinstans till Migrationsverket

Säkerhetspolisens arbetsuppgifter enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen syftar till att förhindra att individer som är eller kan bli ett säkerhetshot mot Sverige uppehåller sig eller etablerar sig i landet.

Myndigheten är remissinstans till Migrationsverket i ärenden om svenskt medborgarskap. Om Säkerhetspolisen befarar att en person som har ansökt om svenskt medborgarskap kan utgöra ett säkerhetshot gör myndigheten en utredning. Utifrån vad som bl.a. är känt om personens bakgrund, kontakter eller egna aktiviteter i Sverige eller utomlands gör Säkerhetspolisen en bedömning av om personen kan komma att ägna sig åt säkerhetshotande verksamhet. Det kan till exempel handla om att personen bedöms ha kopplingar till olovlig underrättelseverksamhet, det vill säga spionage, eller till terrorism. När utredningen är klar lämnar Säkerhetspolisen ett yttrande till Migrationsverket. Enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap kan Säkerhetspolisen förorda att en ansökan om svenskt medborgarskap ska avslås av skäl som rör rikets säkerhet eller allmän säkerhet. Det innebär att om Säkerhets-

---

⁵ Prop. 2018/19:163 s. 231 f.

⁶ Se a. prop. s. 235 och nämndens uttalande Säkerhetspolisens tillämpning av den allmänna bestämmelsen om längsta tid för behandling (s.k. behovsgallring) av personuppgifter i det centrala underrättelsesystemet (dnr 160-2022).

polisen bedömer att personen utgör ett säkerhetshot lämnar myndigheten en erinran i yttrandet till Migrationsverket. Det är sedan Migrationsverket som fattar beslut i ärendet. Om Migrationsverket beslutar om avslag på en ansökan har den sökande rätt att överklaga beslutet. Om Säkerhetspolisen har lämnat en erinran i ärendet blir Säkerhetspolisen också part i en eventuell överklagandeprocess.

3. Utredningen

3.1. Genomförande

Nämnden hämtade inledningsvis in skriftlig information från Säkerhetspolisen angående myndighetens handläggning av medborgarskapsärenden som kommer in på remiss till myndigheten och vilken personuppgiftsbehandling ärendena typiskt sett ger upphov till. Vid ett möte den 22 maj 2024 förevisade Säkerhetspolisen it-system och uppgiftssamlingar som används i handläggningen.

Den 29 augusti och 2 september 2024 genomförde nämnden en inspektion hos Säkerhetspolisen. Under inspektionen granskades personuppgiftsbehandlingen i olika typer av medborgarskapsärenden och handlingar i vilka personuppgifter typiskt sett behandlas. Sökningar gjordes i ärendehanteringssystemet och det centrala underrättelsesystemet. Både obearbetad och bearbetad information granskades. Den granskade personuppgiftsbehandlingen hänförde sig i huvudsak till sådana medborgarskapsärenden som Säkerhetspolisen handlagt färdigt. Ett antal registreringar valdes ut för närmare granskning.

Efter inspektionen har Säkerhetspolisen på nämndens begäran besvarat frågor rörande ett antal av de utvalda registreringarna. Säkerhetspolisen har också fått svara på frågor som hänför sig till nämndens allmänna iakttagelser vid inspektionen.

Av sekretesskäl återges endast delar av nämndens iakttagelser och Säkerhetspolisens svar i avsnitt 3.2 och 3.3.

3.2. Nämndens iakttagelser

Vid granskningen noterade nämnden bl.a. följande.

Personuppgiftsbehandlingen i medborgarskapsärenden syftar bl.a. till att dokumentera de olika åtgärder som Säkerhetspolisen vidtar i rollen som remissinstans till Migrationsverket. Personuppgifter behandlas i ärende-

hanteringssystemet och det centrala underrättelsesystemet (systemen). Såväl obearbetade som bearbetade personuppgifter behandlas.

De ändamål för vilka personuppgifter behandlas inom ramen för den rättsliga grunden framgick genom särskilda upplysningar. Även bedömningen av om en person inte är misstänkt framgick genom en särskild upplysning eller på annat sätt. Avseende två av registreringarna var det för nämnden oklart på vilket sätt uppgifterna var nödvändiga att behandla för ändamålet.

Den personuppgiftsbehandling som granskades i systemen var av varierande omfattning. I vissa handlingar behandlades en större mängd personuppgifter om en person och/eller personuppgifter om ett större antal personer. I andra handlingar var förekomsten av personuppgifter mer begränsad. Nämnden noterade att handlingar i vilka obearbetade personuppgifter av mer betydande omfattning behandlas hade tagits bort från det centrala underrättelsesystemet kort tid efter det att informationen i handlingarna hade bearbetats. I en handling noterades att namnet på barn till en person som ansökt om medborgarskap hade utelämnats.

Under granskningen noterades att vissa åtgärder som Säkerhetspolisen vidtar i sin roll som remissinstans i medborgarskapsärenden, och som medför behandling av personuppgifter, inte förlänger tiden inom vilken övriga uppgifter om personen som åtgärden avser får behandlas i det centrala underrättelsesystemet.

3.3. Säkerhetspolisens svar

Säkerhetspolisen har skriftliga rutiner som anger att handlingar som innehåller personuppgifter i stor omfattning ska tas bort från det centrala underrättelsesystemet skyndsamt efter det att information i handlingarna har bearbetats. Rutinen innebär att uppgifter som inte är nödvändiga att fortsatt behandla tas bort inom betydligt kortare tid än den i lag föreskrivna längsta tiden för behandling om tre år som gäller för ostrukturerade uppgifter.

Säkerhetspolisen bedömer att uppgifterna i de två registreringar som nämnden särskilt uppmärksammat är nödvändiga att behandla för ändamålet att kartlägga och dokumentera uppgifter som indikerar att en person kan utgöra eller kan komma att utgöra en säkerhetsrisk. Detta ändamål ryms inom den aktuella rättsliga grunden.

4. Nämndens bedömning

Nämnden har, efter erhållna svar och förtydliganden från Säkerhetspolisen, ingen anledning att ifrågasätta huruvida personuppgifterna i de granskade

registreringarna är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen eller att fler uppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Inte heller finns skäl att ifrågasätta ändamålen med behandlingen som sådana. Det framgår genomgående när en person inte är misstänkt för brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 2 kap. 1 § 1 eller 2 SDL. Nämnden har inte funnit några registreringar som innehåller personuppgifter som borde ha tagits bort med hänsyn till bestämmelserna om längsta tid för behandling. Den granskade behandlingen har således varit lagenlig i dessa avseenden.

Nämnden ser positivt på det förhållandet att Säkerhetspolisen har en skriftlig rutin om skyndsamt strukturering och radering avseende vissa typer av handlingar i vilka personuppgifter behandlas i stor omfattning. Med hänvisning till iakttagelserna vid inspektionen kan nämnden konstatera att rutinen har följts. Arbetssättet medför att uppgifter som inte är nödvändiga att behandla tas bort inom betydligt kortare tid än den lagstadgade längsta tid för behandling av ostrukturerade uppgifter som gäller enligt 4 kap. 8 § SDL, vilket ligger i linje med lagstiftarens avsikt.

5. Beslut

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Anna Ekström, Matheus Enholm, Jon Karlfeldt och Helene Odenjung (enhälligt).

Föredragande: Kristina Tillander

Expedition till:

Säkerhetspolisen, Rättsenheten (dnr 2024-9022)

Kopia för kännedom till:

Integritetsskyddsmyndigheten